

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน

Factors Influencing of Exclusive Breastfeeding Intention Through at Least 6 Months Among Mothers with Emergency Cesarean Section

อัจฉโรบล แสงประเสริฐ พย.ม.

ปิ่นแก้ว โชติอำนาจ พย.ม.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์

คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

จังหวัดนครสวรรค์

Atcharobon Sangprasert M.S.N.

Pinkaew Choteamnuay M.S.N.

Boromarajonani College of Nursing
Sawanpracharak,

Faculty of Nursing, Praboromarajchanok
Institute.

Nakhon Sawan

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า 6 เดือนของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน

วิธีการศึกษา: แบบความสัมพันธ์เชิงทำนาย กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินและพยาบาลมารดาบริการฉีดวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดีโรงพยาบาลประจำจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 111 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และสถิติถดถอยพหุคูณแบบมาตรฐาน

ผลการศึกษา: ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับปานกลาง (mean = 8.96, SD = 1.76) อายุของมารดา รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม ความเครียดจากการดูแลบุตร การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า 6 เดือน ได้ร้อยละ 49 (adjusted $R^2 = .423$, $F_{7,93} = 19.364$, $p < .001$)

สรุป: มารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินจะมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า 6 เดือน พยาบาลผดุงครรภ์ควรสนับสนุนให้มารดาได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มที่มีทัศนคติเชิงบวกกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ร่วมกับส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการมีส่วนร่วมของครอบครัว

คำสำคัญ: มารดา ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อยกว่า 6 เดือน ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

Abstract

Objective: This was to study factors influencing exclusive breastfeeding intention through at least 6 months among mothers with emergency cesarean section.

Method: In this predictive correlational study, sample was composed of 111 postpartum mothers who gave birth by emergency cesarean section and took their babies to get vaccinated at Nakhon Sawan Provincial Hospital's well-baby clinic. A system of random sampling was used to recruit the sample. Data were collected using questionnaires. Descriptive statistics and standard multiple regression analysis were used for data analysis.

Results: Results revealed that participants' intention to exclusively breast-feed for at least 6 months was at a medium level (mean = 8.96, SD = 1.76). The percentage of total variance of intention of exclusive breastfeeding through at least 6 months was explained by all study variables (maternal age, family income, social support, childcare stress, breastfeeding self-efficacy, the attitude towards breastfeeding, and the subjective norm regarding exclusive breastfeeding) was 49 percent (adjusted $R^2 = .423$, $F_{7,93} = 19.364$, $p < .001$)

Conclusion: This study suggested that postpartum mothers who gave birth by emergency cesarean section might have intention to exclusively breast-feed for at least 6 months if nurses-midwives should encourage mothers to exchange knowledge with whom having positive attitude toward breastfeeding. Also, it was aided with promoting to have a good self-efficacy and family involvement.

Keyword: mother, exclusive breastfeeding intention, breastfeeding attitude, social support, breastfeeding self-efficacy

Received: July 27, 2023; Revised: Aug 11, 2023; Accepted: Oct 10, 2023

Reg 4-5 Med J 2023 ; 42(4) : 541-551.

บทนำ

การผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น องค์การอนามัยโลก กล่าวว่า ทุกประเทศทั่วโลกมีอัตราการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องเพิ่มขึ้นจากเดิมมากกว่าร้อยละ 10¹ จากสถิติการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องของสตรีครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ. 2020-2021 มีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.9 เป็น ร้อยละ 22.4² และจากสถิติประเทศไทยมีอัตราการผ่าตัดคลอดประมาณร้อยละ 40 หรือ 1 ใน 3 ของหญิงตั้งครรภ์

ทั้งหมด³ การรายงานสถิติการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องจะไม่ได้แยกแต่ละแบบชัดเจน โดยการผ่าตัดคลอดจะมีแบบวางแผนล่วงหน้า และการผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน การผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องแบบฉุกเฉินเป็นการผ่าตัดคลอดที่แพทย์จำเป็นต้องสั่งการตั้งครุภัณฑ์เพื่อช่วยเหลือมารดาและทารกในครรภ์ ซึ่งเป็นเหตุที่เร่งรีบส่งผลให้มารดาไม่สามารถปรับตัวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ การผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องแบบฉุกเฉินส่งผลกระทบด้านร่างกายและจิตใจ เนื่องจากมารดาหลัง

ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องจะปวดแผลผ่าตัด เคลื่อนไหว
ลำบาก เหนื่อยล้า อ่อนเพลีย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการ
เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีผลต่อการเริ่มดูนมของทารก
ทำให้ทารกดูนมแม่ช้า ส่งผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ดังนั้นการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาหลังผ่าตัดคลอด
ทางหน้าท้องแบบฉุกเฉิน จึงควรส่งเสริมและสนับสนุน
เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญมาก⁴

ใน ค.ศ. 2030 องค์การอนามัยโลกได้ตั้ง
เป้าหมาย เพื่อรณรงค์ให้มารดาทุกประเทศทั่วโลก
เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีเป้าหมายคือ อัตราการเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน อย่างน้อยร้อยละ 70
แต่จากสถิติเฉลี่ยทั่วโลก ใน ค.ศ. 2021 การเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือนอยู่ที่ร้อยละ 48
เท่านั้น⁵ และผลการสำรวจสถานการณ์การเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่ในประเทศไทย พบว่ามีทารกเพียงร้อยละ 14
ที่ได้กินนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือนแรกของชีวิต⁶
โดยพบว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน
ได้รับการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องลดลงจากร้อยละ 56
เหลือร้อยละ 18.7 ภายในระยะเวลา 6 เดือนหลังคลอด⁷
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน
ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินให้สำเร็จได้นั้น
มารดาต้องมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง
เดียวก่อน เพราะความตั้งใจ คือ เจตนาของมารดา
ในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงลูกด้วย
นมแม่ เช่น มารดาที่มีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของ
นมแม่จะเห็นถึงความสำคัญของนมแม่ต่อสุขภาพของ
มารดาและทารก จึงแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่ในทิศทางที่เหมาะสม⁸ ดังนั้นการเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ให้สำเร็จเกิด
จากหลายปัจจัยซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมการ
วางแผน ของ Ajzen (theory of planned behavior)
อธิบายว่า การแสดงออกของมนุษย์จะเกิดจากการขึ้นา
จากความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับการ
การคล้อยตามกลุ่มใกล้เคียง และความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้

ความสามารถในการกระทำ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า
กระทำการใดๆแล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้ม
ที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการกระทำนั้นๆ สอดคล้องกับ
การศึกษาของ Wu และคณะ⁹ ที่พบว่าทัศนคติต่อ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงลูกด้วย
นมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ส่วนความเชื่อ
เกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มใกล้เคียง อธิบายว่าคุณค่า
ที่สำคัญสำหรับตนเอง คิดว่าตนควรกระทำหรือไม่
ไม่ควรกระทำในการแสดงออกใดๆนั้น ตนก็จะมีแนวโน้ม
ที่จะกระทำหรือไม่กระทำการแสดงออกนั้นๆ สอดคล้อง
การศึกษาของ พงศ์สุวรรณ สมาส และคณะ¹⁰ ผลการวิจัย
พบว่า การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้เคียงในการเลี้ยงลูก
ด้วยนมแม่ เป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนาย
ความตั้งใจในการให้นมแม่ได้

การศึกษานี้ศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับ
ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยัง
น้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน ได้แก่
อายุของมารดา รายได้ของครอบครัว การสนับสนุน
ทางสังคม ความเครียดจากการดูแลบุตร การรับรู้ความ
สามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนคติต่อ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้เคียง
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยผลที่ได้จากการศึกษา
ครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและวางแผน
พัฒนากิจกรรมการพยาบาลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน แก่มารดาที่ได้รับการผ่าตัด
คลอดแบบฉุกเฉินต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจ
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน
ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบความสัมพันธ์เชิงทำนาย (predictive correlational research) ประชากร คือ มารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินและพาบุตรมารับบริการฉีดวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลประจำจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติเป็นมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินที่คลอดบุตรตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว มีอายุมากกว่า 19 ปี สามารถอ่านภาษาไทยได้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตร $N = 104 + m$ ของ Tabachnick¹¹ ซึ่ง N คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง m คือ ตัวแปรต้นเมื่อแทนค่าในสูตรจะได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 111 คน การวิจัยครั้งนี้จึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 111 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างเป็นระบบ โดยการจับฉลากวันที่มีการฉีดวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลประจำจังหวัดนครสวรรค์ จากนั้นเรียงลำดับมารดาที่มีคุณสมบัติตามลำดับบัตรคิวที่พาบุตรมารับการฉีดวัคซีน ทำการสุ่มแบบคนเว้นคนจนครบ 111 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุของมารดา ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ลักษณะครอบครัว สถานภาพสมรส บุคคลใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อายุครรภ์ ขณะคลอด เหตุผลของการผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน ระยะเวลาที่ทารกเข้ารับการรักษาใน NICU ระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยคำถาม 14 ข้อ คำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (เห็นด้วยมากที่สุด 5 คะแนน, เห็นด้วยมาก 4 คะแนน, เห็นด้วยปานกลาง

3 คะแนน, เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน, เห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ของ Best¹² ระดับต่ำ (คะแนน 14-32), ระดับปานกลาง (คะแนน 33-51), ระดับสูง (คะแนน 52-70)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเครียดจากการดูแลบุตร เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ คำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (เห็นด้วยมาก 4 คะแนน, เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน, เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน, เห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ของ Best¹² ระดับต่ำ (คะแนน 10-20), ระดับปานกลาง (คะแนน 21-30), ระดับสูง (คะแนน 31-40)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen⁸ และการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 10 ข้อคำถาม เป็นชนิดลิเกิร์ต 5 ระดับ (เห็นด้วยมากที่สุด 5 คะแนน, เห็นด้วยมาก 4 คะแนน, เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน, เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน, เห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ของ Best¹² ระดับต่ำ (คะแนน 10-23), ระดับปานกลาง (คะแนน 24-37), ระดับสูง (คะแนน 38-50)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen⁸ และการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ เป็นชนิดลิเกิร์ต 5 ระดับ (เห็นด้วยมากที่สุด 5 คะแนน, เห็นด้วยมาก 4 คะแนน, เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน, เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน, เห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ

โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ของ Best¹² ระดับต่ำ (คะแนน 22-50), ระดับปานกลาง (คะแนน 51-80), ระดับสูง (คะแนน 81-110)

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ของ Ajzen⁸ และการทบทวนวรรณกรรม จำนวน 8 ข้อ เป็นชนิดลิเกิร์ต 5 ระดับ (มีความสนใจมากที่สุด 5 คะแนน, มีความสนใจมาก 4 คะแนน, มีความสนใจปานกลาง 3 คะแนน, มีความสนใจน้อย 2 คะแนน, มีความสนใจน้อยที่สุด 1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ของ Best¹² ระดับต่ำ (คะแนน 8-18), ระดับปานกลาง (คะแนน 19-29), ระดับสูง (คะแนน 30-40)

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ของ Ajzen⁸ และการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ คำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (เห็นด้วยมาก 4 คะแนน, เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน, เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน, เห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลความหมาย แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ โดยใช้แบบอิงเกณฑ์ของ Best¹² ระดับต่ำ (คะแนน 3-6), ระดับปานกลาง (คะแนน 7-9), ระดับสูง (คะแนน 10-12)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การหาความตรงของแบบสอบถาม การสนับสนุนทางสังคม, ความเครียดจากการดูแลบุตร, การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, และ ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ผู้วิจัยนำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ซึ่งเป็นกุมารแพทย์ 1 ท่าน สูติแพทย์ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล สาขาสูติศาสตร์ 1 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องนมแม่ 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาสาระความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้หลังจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 1.00, .93, .92, .94, .98, และ .91 ตามลำดับ และนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำมาทดลองใช้กับมารดาที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยค่าความเชื่อมั่นค่าครอนบาคแอลฟา เท่ากับ .78, .76, .83, .77, .87, และ .86 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน กันยายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2565 โดยผ่านการขอรับรองจริยธรรมการวิจัย จากโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ เลขที่รับรอง 23/2565 และได้รับอนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากโครงสร้างวิจัยผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าแผนกสุขภาพเด็กดีโรงพยาบาลที่เป็นสถานที่เก็บข้อมูล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยเตรียมสถานที่ในการตอบแบบสอบถามที่มีความเป็นส่วนตัว ภายหลังจากที่บุตรของกลุ่มตัวอย่างได้รับการฉีดวัคซีนเรียบร้อยแล้ว โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อ่านและตอบแบบสอบถามด้วยตนเองใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ การแจกแจงความถี่

ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์อำนาจการทำนายด้วยสถิติถดถอย พหุคูณแบบมาตรฐาน ก่อนที่จะวิเคราะห์ข้อมูลได้ ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้ (1) ตัวแปรต้น และตัวแปรตามเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง (2) ตัวแปร ต้นทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม (3) ตัวแปรต้นไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (4) ความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ (residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยเท่ากัน (5) ตัวแปร ทั้งหมดมีการแจกแจงแบบปกติ (6) ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.904 (7) ไม่มี outliers

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 20–34 ปี (ร้อยละ 73.9) (mean = 28.34, SD = 6.37) บุคคลผู้ใกล้ชิด ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ มารดาของตนเอง ร้อยละ 59.4 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 63.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานนอกร้าน ร้อยละ 36.9 ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันกับสามี ร้อยละ 85.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อ เดือน อยู่ในช่วง 15,001–20,000 บาท (SD = 2.41)

ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 54.0 ส่วนใหญ่เป็นการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ครั้งแรก ร้อยละ 50.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุครรภ์ ขณะคลอดอยู่ในช่วง 37 สัปดาห์ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 82.0 เหตุผลของการผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินครั้งนี้ ส่วนใหญ่คือ CPD ร้อยละ 29.7 รองลงมาคือ fetal non-reassuring ร้อยละ 26.1 ทารกส่วนใหญ่ไม่ได้ เข้ารักษาตัวใน NICU คิดเป็นร้อยละ 75.7 ระยะเวลา ที่ทารกเข้ารับการรักษาใน NICU เฉลี่ย 4 วัน (SD = 9.42) และกลุ่มตัวอย่างเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือน ร้อยละ 36.0

2. คะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 50.63, SD = 10.24) คะแนนเฉลี่ยความเครียดจากการดูแลบุตรอยู่ในระดับ ปานกลาง (mean = 22.98, SD = 2.46) คะแนนเฉลี่ย การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อยู่ในระดับสูง (mean = 39.68, SD = 6.49) คะแนน เฉลี่ยทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับสูง (mean = 81.36, SD = 12.42) คะแนนเฉลี่ยการคล้อย ตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับ สูง (mean = 31.98, SD = 7.76) คะแนนเฉลี่ยความ ตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน อยู่ในระดับปานกลาง (mean = 8.96, SD = 1.76) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนทางสังคม ความเครียดจากการดูแลบุตร การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อย ตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน (N = 111)

ตัวแปร	ค่าพิสัยที่เป็นไปได้	ค่าพิสัยจริง	Mean	SD	ระดับ
การสนับสนุนทางสังคม	14–70	21–70	50.63	10.24	ปานกลาง
ความเครียดจากการดูแลบุตร	10–40	17–31	22.98	2.46	ปานกลาง
การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	10–50	18–50	39.68	6.49	สูง

ตารางที่ 1 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนทางสังคม ความเครียดจากการดูแลบุตร การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน (N = 111) (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าพิสัยที่เป็นไปได้	ค่าพิสัยจริง	Mean	SD	ระดับ
ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	22-110	64-106	81.36	12.42	สูง
การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	8-40	8-40	31.98	7.76	สูง
ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน	3-12	3-12	8.96	1.76	ปานกลาง

3. การสนับสนุนทางสังคม, ความเครียดจากการดูแลบุตร, การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ($r = .280, p < .05$; $r = .249, p < .01$; $r = .196, p < .05$; $r = .297, p < .01$; และ $r = .310, p < .001$ ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) แสดงค่าความสัมพันธ์ตัวแปรที่ศึกษา (N = 111)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8
อายุของมารดา	1.000	-.073	.132	.040	-.063	-.075	.031	.022
รายได้ของครอบครัว		1.000	.041	.164	.171	-.291	-.052	.063
การสนับสนุนทางสังคม			1.000	.127	.146	.281	.284	.280*
ความเครียดจากการดูแลบุตร				1.000	.217	.227	.243*	.249**
การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่					1.000	.212	.229**	.196*
ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่						1.000	.215*	.297**
การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่							1.000	.310***
ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน								1.000

***p < .001, ** p < .01, *p < .05

4. ปัจจัยด้านอายุของมารดา รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม ความเครียดจากการดูแลบุตร การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทักษะคิดต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ได้ร้อยละ 49 (adjusted R² = .423, F_{7,93} = 19.364, p < .001) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน (N = 111)

ตัวแปรทำนาย	B	S.E	β	t	p-value
อายุของมารดา	4.29	.050	.120	5.156	.098
รายได้ของครอบครัว	.026	.090	-.168	-1.559	.718
การสนับสนุนทางสังคม	-.046	.086	.079	-0.134	.411
ความเครียดจากการดูแลบุตร	-.060	.055	-.093	-1.096	.476
การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	.051	.021	.249	2.449	.017
ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	.112	.032	.173	2.245	.000
การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	.081	.081	.202	2.531	.015

Intercept = 7.785, R = .442, R² = .490, adjusted R² = .423, F (7,93) = 19.364, p < .001

วิจารณ์

ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 8.96, SD = 1.76) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิตยา ไชยรัตน์ และคณะ¹³ ที่พบว่ามารดาหลังผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการพยาบาลโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีคะแนนความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน ($\beta = 0.249$) ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรม การวางแผนของ Ajzen (theory of planned behavior) อธิบายว่า การแสดงออกของมนุษย์จะเกิดจากการขึ้นมาจากความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการกระทำ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่ากระทำการใดๆ แล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะกระทำการนั้นๆ⁸ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังเห็นได้จากผลการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับสูง (mean = 39.68, SD = 6.49) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Wu และคณะ⁹ ที่พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และความตั้งใจมีอิทธิพล ต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน

การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่ามีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน ($\beta = 0.202$) อธิบายได้ว่า บุคคลผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ แม่ของตนเอง ซึ่งแม่เป็นบุคคลผู้ใกล้ชิดมารดาหลังคลอดและมีประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มาก่อน คอยให้ความช่วยเหลือดูแลในระยะหลังผ่าตัดคลอด และช่วยเหลือในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้มารดาหลังผ่าตัดคลอดสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ได้ด้วยตนเอง¹⁰ สอดคล้องกับการศึกษาของ พงศ์สุวรรณ สมาส และคณะ¹⁰ ผลการวิจัย พบว่า การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นตัวแปรเพียง

ตัวเดียวที่สามารถทำนายความตั้งใจในการให้นมแม่
ได้ร้อยละ 30.2

ทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่า
มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง
เดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอด
แบบฉุกเฉิน ($\beta = 0.173$) ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษา
แสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมการวางแผน
ของ Ajzen (theory of planned behavior) อธิบายว่า
การแสดงออกของมนุษย์จะเกิดจากการขึ้นนำจาก
ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า
กระทำการใดๆแล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้ม
ที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการกระทำนั้นๆ ดังเห็นได้จากผล
การประเมิน ทัศนคติที่ดีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ใน
ระดับสูง (mean = 81.36, SD = 12.42) ทำให้มารดา
เห็นถึงประโยชน์ของนมแม่ และเห็นประโยชน์ของ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ให้ประสบ
ความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ Wu และคณะ⁹
ที่พบว่าทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีอิทธิพลต่อ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน

อายุของมารดาในกลุ่มศึกษานี้ พบว่าไม่มีอิทธิพล
ต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยัง
น้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน
อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยอยู่ใน
วัยผู้ใหญ่ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอายุมากกว่า 19 ปี
ซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีความ
รับผิดชอบ มีประสบการณ์ มีทักษะในการแก้ไขปัญหา
สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นภายหลัง
คลอดได้สอดคล้องกับการศึกษาของ Aldalili
และคณะ¹⁴ ที่พบว่า การหยุดการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
มีความสัมพันธ์กับอายุที่น้อยลง

รายได้ของครอบครัวพบว่าไม่มีอิทธิพลต่อความ
ตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย
6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน อธิบายได้ว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย

ในครอบครัว ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ Jama และ
คณะ¹⁵ ที่พบว่ามารดาหลังคลอดที่มีบุตร อายุระหว่าง
6-24 เดือน ในเมือง บูเลา ประเทศ โซมาลีแลนด์
รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับ
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน

การสนับสนุนทางสังคม พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อ
ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย
6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน อธิบายได้ว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ร้อยละ
36.9 และมีบุคคลใกล้ชิดที่คอยดูแล ช่วยเหลือในระยะ
หลังคลอดเป็นอย่างดี ทำให้สามารถปรับตัวต่อบทบาท
การเป็นมารดาหลังคลอดได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแตกต่าง
กับการศึกษาของ อิงหทัย คำจตุติ และคณะ¹⁶ ที่พบว่า
การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและการสนับสนุน
ทางสังคมจากพยาบาลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการ
เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาทำงาน
นอกบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความเครียดจากการดูแลบุตร พบว่าไม่มี
อิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง
เดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบ
ฉุกเฉิน อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเครียด
ระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า บุคคลผู้ใกล้ชิดในการ
เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ แม่ของ
ตนเอง ทำให้มีคนคอยให้การช่วยเหลือและสนับสนุนใน
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อยจึงทำให้มารดาหลัง
ผ่าตัดคลอดสามารถปรับตัว และปรับบทบาทหน้าที่ใน
การดูแลทารกได้เหมาะสม ส่งผลให้มารดาที่มีความเครียด
ลดลงซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ Swanson และ
คณะ¹⁷ ที่ศึกษาความเครียดในการเลี้ยงดูบุตรในช่วงปี
แรกๆ การสำรวจผลกระทบของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
และการสนับสนุนทางสังคมสำหรับมารดาในประเทศ
ฟินแลนด์ และสหราชอาณาจักร พบว่า ความเครียด
จากการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนทางสังคม
มีผลกระทบโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สามารถทำนายความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือนได้มากที่สุด รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มผู้ใกล้ชิดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาหลังผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉิน ทำได้โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้มากขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด ส่งผลให้มารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินสามารถสร้างความเชื่อมั่นในทางบวกในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้มารดาที่ผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินมีความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน อย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะ

พยาบาลผดุงครรภ์สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางวางแผนการพยาบาล โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มารดาหลังคลอดที่ได้รับการผ่าตัดคลอดแบบฉุกเฉินได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มมารดาที่มีทัศนคติเชิงบวกกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ร่วมกันส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการมีส่วนร่วมของครอบครัว เพื่อส่งเสริมให้มารดาเกิดความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวยังน้อย 6 เดือน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ในการให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจน

คณาจารย์ และบุคลากร ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Does WHO recommend a specific caesarean rate at country level. [internet]. 2021 [cited 2022 April 9]; Available from: URL: <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/who-statement-on-caesarean-section-rates-frequently-asked-questions>.
2. Osterman MJK. Change in primary and repeat cesarean Delivery: United States, 2016–2021. NVSS 2022;(21):1–11. doi.org/10.15620/cdc:117432.
3. TCIJ. “It is revealed that 40% of Thai mothers undergo unnecessary Cesarean section; the second highest rank in Asia after China. [internet]. 2021[cited 2022 November 6]; Available from: URL: <https://www.tcijthai.com/news/2019/14/current/8944>
4. นพรัตน์ ธารณะ. การส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาหลังผ่าตัดคลอด. พยาบาลสาร 2564;48(4):324–35.
5. World Health Organization. Global breastfeeding scorecard 2022: protecting breastfeeding through further investment and policy actions. Unicef: World Health Organization. [internet]. 2022 [cited 2023 January 6]; Available from: URL: <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-HEP-NFS-22.6>

6. สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประเทศไทย. โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2562 รายงานผลฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักสถิติแห่งชาติ; 2563.
7. นิตยา สิ้นสุกใส, ศศิธรา น่วมภา, พลุ่สัจจันทร์ประภาพ. ปัจจัยทำนายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือน ในมารดาผ่าตัดคลอด.วารสารพยาบาลศาสตร์ 2560;35(1): 14-22.
8. Ajzen I. Perceived behavior control, self efficacy, local of control, and the theory of planned behavior. *Journal of Applied Social Psychology* 2002;32(4):1-20. doi 10.1111/j.1559-1816.2002.tb00236.x.
9. Wu Q, Tang N, Wacharasin C. Factors influencing exclusive breastfeeding for 6 months postpartum: a systematic review. *Int J Nurs Knowl* 2022;33(4):290-303. doi 10.1111/2047-3095.12360.
10. พงศ์สุวรรณ สมชาย, ศิริยุพา สนั่นเรื่องศักดิ์, นฤมล ชีระรังสีกุล. ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการให้นมแม่แก่ทารกเกิดก่อนกำหนดของมารดามุสลิม. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา* 2563;28(3): 102-112.
11. Tabachnick BG. Fidell Using multivariate statistics. 7th ed. Boston: Pearson Education; 2019.
12. Best JW. *Research in Education*. 3rd ed. New Jersey: Prentice Hall; 1997.
13. นิตยา ไชยรัตน์, ศศิกันต์ กาละ. ผลของโปรแกรมการพยาบาลโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนต่อ ความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาที่ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัย พยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้* 2565;9(1):121-134.
14. Aldalili AY Ali, Mahalli A Ali El. Factors associated with cessation of exclusive breastfeeding. *J Multidiscip Healthc* 2021;14:239-246. doi 10.2147/JMDH.S277819.
15. Jama A, Gebreyesus H, Wubayehu T, et al. Exclusive breastfeeding for the first six months of life and its associated factors among children age 6-24 months in Burao district, Somaliland. *Int Breastfeed J* 2020;15(5):1-8. Doi 10.1186/s13006-020-0252-7.
16. อิงหทัย คำจตุติ, ศศิกันต์ กาละ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือน ของมารดาทำงานนอกร้าน. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้* 2565;9(1): 107-120.
17. Swanson V, Hannula L. Parenting stress in the early years-a survey of the impact of breastfeeding and social support for mothers in Finland and the UK. *BMC Pregnancy and Childbirth* 2022;22(699):1-13. doi 10.1186/s12884-022-05010-5.

